

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 5.

Lýsingaprisur fyri þortreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
30 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 1. februar 1936.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 142.

10. árg.

Við lögtingsvalið 1936.

Leingi stóð í botni.
Afturhaldið var ikki at vika.
Tað kendist eins og okkara fólk
var rúnarandi og ómóttakiligt
fyri nýggjum leiðum, nýggjum
hugsanum.

Men lívið troðkaði á, hitt
beiska harða lívið. Og so er
stundin komin her á landi eins
og allastaðni, at fólk, hin so
ræðuliga illa stadda fjöldin, ikki
longur orkaði at taka ímóti
steinum fyri breyð, ikki longur
kundi lata sær lynda við at
spæla rolluna at vera statistur
í afturhaldsins politisku komediu,
har ið »høvdingarnir« uppá
kvamsvís reiggejaðu dráplig hogg
hvor ímóti øðrum um — um
»keisarans skeggu«.

Eitt kvamsvís stríð hevur hitt
politiska stríðið verið millum
sambandið og sjálfstýrið, ímíll-
slagardini »Samhørigheð kontra
Separatisme« øðru megin »heima-
danskari kontra patent-Føroy-
ing« hinu megin. Eitt kvams-
vís stríð! Tí »patent-Føroying-
urin« bedýrar at vilja vera samán
við Danmark og »heimadansk-
arin« bedýrar í ikki minni muni
at vera Føroyingur o. s. fr.

Hesa harmonikutogan á einum
avloðaðum politiskum grundar-
lagi er Føroya fólk við at leiðast
við. Bjolgurin er slitin og
ljóðklapparnir hásir. Tónarnir
hava mist kraftina, ør vorðnir
falskir og spælímenninir stírnáðir.

Fólkið tráar eftir nýggjum
lívgevandi tónum. Og oyruni og
eyguni vendast frá tí gamla, frá
lívins hami, burtur frá skugga-
og deyðaverðini.

Hitt unga líðið slær á nýggjar
streingir, streingir, ið hava ekkó
í tess egna barmi, og mong av
teim gomlu, ið rímligvís aldri
funnu frægd og styrki í teim
bigartil einaráðandi politisku
sjálfstýris- og sambandsstónum,
yvirklassatónunum, vanda sær
eisini við longslí mótí tí nýggja,
ið kennist sum runnið úr hvørji
nerv og tægr á teim sjálvum —
móti socialismuni.

Ein nýggjur andi, samlingar-
andi, ein fólkærsla er við at
blæsa inn yvir land okkara —
eitt túsdunstreingjað fjóldarkór,
ið syngur eina hymnu til sam-
gonguna, hond í hond, hvor við
øðrum upp ímóti ljósinum,
frælsinum og bróðurskapinum.

Ein stór hugsjón — eitt veldugt
hugmál, sum er vert offur og
mansins fullu kraft.

Vit eru nú farnir til gongu.

Hvor heitljartaður unglingi,
hvor frísnáð kraft leggið nú
uppí — og latum okkum uttan
himpr og íva halda víðari áfram
tí arbeiðis fyri fólksins, fjóldar-
innar fullu frígering og frælsi.

Lögtingsvalið, ið fór fram hin
28. januar í ár, var stórsigur fyri
javnadarmenn — vit kunna ikki
siga annað og gleðast yvir, at
nú av sonnum eru tekin til,
at afturhaldsins snorandi rúnar-
bond eru við at losna, missa
takið og haldið á fólkinum. Men
enn eru vit bert komnir eitt
fet fram, enn standa fyri tey
stórstu tøkini, teir hardastu
kamparnir, og hetta skulu vit
júst nú í sigurslótuni minnst
fyri at dubba okkum enn betri
tí at sigra í næsta og komandi
kæmpum. Tí aldri vann sovandi
maður sigur.

Frá 825 atkvøðum til 1892
atkvøður er væl vunnið, meðan
afturhaldsflokkarnir, sambandið
og sjálfstýrið, óku yvir 1500
atkvøður aftur tilsamans.

Sjálfstýris missurin hevði
ógvad verið nógv stórri, um tað
ikki »manereraði« so »taktiske«,
at tað veruliga hevði tveir inn-
bjóðingar, eina fyri tær svartastu
afturhaldskreftir í fólkinum og
eina aðra við eini reiðiligi
radikalari áskrift, »etiketto«. Her-
afturat smæddust báðar »frak-
sjónirnar« ikki við at trykja á
ein so eyrna knapp í sálina sum
at vekja ótta og ræðslu fyri
møguligleikanum at missa nakað
so í sálina grógvíð sum jorð.
»Teir vilja taka jorð!« varð tveitt
út. Hervíligt! Men henda stóða
sjálfstýrisins verður tess deyði.

Nú koma teir á ting og stóðast
á tveimum básum, men verða
noyddir at eta úr einari krubbu.
Men vita, um teir á tí konserv-
ativa básinum ikki eta alt úr
krubbuni — og omaná teir
neyðar svongu á tí radikala
básinum? Og so, tá ið fólk sær
hetta og omaná kemur at ásanna,
at reðimyndin við garðatøkuni
er ósonn, hitt bera gykl og val-
fisk — tá verður fólkið at siga
sitt »mene tekel ufarsin« — og
taka niður fylgið og seta einans
fólksins sanna frísní við.

Sambandsins afturstig var
stórri enn sjálfstýrisins, ikki tí
at tess grundarlag er øðrvísi
háttad enn sjálfstýrisins. Teir
báðir flokkarnir hava sama
politiska grundarlag, somu poli-
tisku móðir, ið er hin deyðs-
dømda liberalisma, hvørs lív-

nerva er, at hitt almenna skal
halda seg burturi frá øllum, sum
gjøgnum öldir hevur verið í
hondum einstaklingsins, t. v. s.
hins sokallaða stórmansins.

Sambandsins afturgonga er hin
nátturliga upploysingargangur
hjá tí doyggjandi.

Sjálfstýris afturhaldið vil fara
hin sama vegin, tá ið tess
»kunstiga« innsprenan av jorð-
ræðslu og valtaktikkier avrunnin.
Tað vil bara fara nógv skjótari
— tað vil vera eins og hann,
ið er raktur av tí »hvíta deyðs-
anum«, men sum einki pulverið
kann fáa, men má doyggja undir
hervílgastu ágangum.

Hin nýggja manningin á tingi.

Enn kann amtið ikki siga fyri
vist, hvørjir flokkar fáa eyka-
menn; men helst verður tað so,
at javnadarmenn fáa 1, sjálf-
stýrismenn 1 og vinnuflokkurin
2. Um so verður, verður tingið
skipað við 6 javnadarmönnum,
8 sjálfstýrismönnum, 8 sam-
bandsmönnum og 2 vinnuflokks-
mönnum.

Hesir verða so tingmenn:

Javnadarmenn:

H. J. Poulsen, Eidi, Trond
Hansen, Tórshavn, J. P. David-
sen, Sandi, P. M. Dam, Tvø-
oyri, J. H. Danbjørg, Porkeri
og Jacob Nielsen (eykamaður)
Vági.

Sambandsmenn:

O. F. Joensen, Klakksvík, A.
Samuelsen, Fuglafirði, Johan
Poulsen, Strondum, A. Andre-
sen, Eidi, M. Samuelsen, Vik,
Poul Nielsen, Tórshavn, Joen
Rasmussen, Seyrvági og Chr.
Djurhuus, Tvøroyri.

Sjálfstýrimenn:

S. P. Zachariassen, Klakksvík,
H. Nolsøe, Vestmanna, J. Patur-
son, Kirkjubø, M. A. Jacobsen,
Tórshavn, J. J. Simonsen, Sanda-
vági, G. Winther, Sandi, Edw.
Mitens (fyri Suduroy), Tórshavn
og J. Kallsoy (eykamaður), Gjógv.

Vinnuflokksmenn:

C. Holm-Jacobsen, Tórshavn
og S. Ellefsen, Móðvági (báðir
eykamennt).

Jones- seymumaskinur

hava millum annað tann fyr-
imun at seyma tunt og tjúkt toy
líka væl.

Fáast hjá

Poul Poulsen,
Telefonreparatør.

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3.

Hovedkontoret i Thorshavn tillige aabent 6—7 for Ind- og Udbetalinger.

Socialdemokratiet paa Færøerne.

Vort Parti hilser med Glæde og Tilfredshed den
stolte Valgsejr paa Færøerne og beder alle Parti-
fæller modtage vor Tak for vel udført Arbejde. Fremad
til nye Kampe og nye Sejre.

Th. Stauning. Alsing Andersen. Hans Nielsen.

Jørðin á vetri.

Veitir.

Fyri at gera tað skiljiligi,
skulu vit byta vatnið, ið veitast
skal burtur, sundur í try:
Himlavatn, botnvatn og
uppspring.

Ein partur av tí vatni, ið
kemur niður sum regn og kavi,
setur ongatið niður í jørðina,
men rennur avstað aftur eftir
vøllinum, sum himlavatn. Í
fjallaslóðum og á aðrari bratt-
lentari jorð, har nógv land er
omantfyri kann himlavatnið gera
stóran skaða. Eisini á slættari
jorð, sum liggur eitt sindur lágt
ella undir brekkum, kann tað
floyta oman yvir. Serliga er
tað í toyhyli, men eisini í van-
ligum áarfori allar ársins tíðir.

Tað er tí neyðugt at leiða
hetta vatnið burtur, aðrenn tað
kemur inn á stykkið. Liggur
stykkið á einum halla, taka vit
og seta eina dágiga veit ovast
í sum kubbar hallan av í allari
breiddini á stykkinum. Er tað
eitt slætt stykki, ja, so seta vit
veitina tvørtur um har sum
vatnið kemur frá, hvussu tað
so í tí einsæra forinum er dánað.

Ein soverðin veit eigur ikki
at vera afturlagd, sum vanlig
renna, í tá virkar hon ov seint.
Ein opin veit, sum er grivin við
væl fláðum bakkum og fæst at
gjesja líka á botn er góð, men
tað er ikki allíð, hon kann
havast opin, tí hon kann vera
til hindurs fyri krlatúrnum og
fyri arbeiði á stykkinum. Og
tí er tað vanligt at fylla tær við
smágróti. Fyri at vatnið, um

tað her rusk og jökil við sær,
ikki skal fylla ovikið av so-
verðnum niður ímillum grótið,
er tað ein góð hjálp, at leggja
eina flagtorvu frá tí hægri bakk-
anum (høðani vatnið kemur frá)
og nakað út yvir grótið. Tá so
vatnið kemur á ta flagið, verður
tað sýlað eitt sindur og leggur
dastið av ruskinum eftir.

Tað vatnið ið fellur niður á
sjálvt stykkið, t. d. á eina trøð
ger vanliga ikki skaða, tí økið
er somikið lítið, men skuldi tað
verið at eitt stórri stykki skadd-
ist av vetrarvatninum, so er at
taka eina flotveit á sjons
fjögnum, taka hana upp um
heysti t. d. pløga eina torvu
um og leggja hana aftur um
várið.

H. J. J.

Keypið frá teimum,
sum lúsa í
„Føroya Social-Demokrat“

o. p.

„Dagblaðið“ 28. jan.

Eg hugsaði so, nú raplaði har,
og tað varð, sum eg væntaði,
ein kostur.

Fi, fi! Hatta var ljótt! —
Hevði »gamla ryssa Hálvdan«
liva, hon hevði spýð. »Tann
halastutti Pennur« hevði eisini
spýð.

Mín pennur vendur sær burtur,
hann prikar ikki í kukk.

Lágt ert tú staddur, líti o. p.

H. J. Jacobsen.